

**Folgefonna
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Folgefonna nasjonalparkstyre
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Folgefonnsenteret
Skålafjæro 17
5470 Rosendal

Kontakt
Sentralbord +47 57 64 30 00
Direkte: +47 5557 2135
fmvlpost@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/Folgefonna/

Baroniet i Rosendal

Sakshandsamar Astrid Bakke Haavik

Vår ref. 2020/11008-0 432.3

Dykkar ref.

Dato 18.06.2021

Partsbrev - Søknad om uttak av grus i Hattebergselva - tursti Hattebergfossen - bygging av turvei - utsiktspunkt

Sender med dette over vedtak og saksutgreiing i sak ST 24/21 frå Folgefonna nasjonalparkstyre sitt møte den 09. juni 2021.

Klage

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre med rettsleg klageinteresse. Det er ein frist på 3 veker til å fremje ei klage (jf. Forvaltningslova sin § 26). Ei eventuell klage skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast til Folgefonna nasjonalparkstyre som kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til å sjå saksdokumenta.

Med helsing

Astrid Bakke Haavik
nasjonalparkforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Fylkesmannen i Vestland
Prosjektgruppa for tursti Hattebergfossen
Statens Naturoppsyn
Kvinnherad kommune

Njøsavegen 2

Postboks 5672 Sluppen

6863 LEIKANGER

7485 TRONDHEIM

Nasjonalpark	Folgefonna Nasjonalpark
Landskapsvernområde	Hattebergsdalen Ænesdalen Bondhusdalen Buer
Naturreservat	Langebudalen

Utval	Utvalssak	Møtedato
Folgefonna nasjonalparkstyre	24/21	09.06.2021

Framlegg - Søknad om uttak av grus i Hattebergselva - tursti Hattebergfossen - bygging av turvei - utsiktspunkt

Innstilling frå forvaltar

Folgefonna nasjonalparkstyre gjev Kvinnherad kommune løyve til å ta ut grus frå Hattebergselva i Hattebergsdalen landskapsvernområde. Løyvet er gitt med heimel i verneforskrifta for Hattebergsdalen landskapsvernområde og § 48 i naturmangfaldlova.

For løyvet gjeld følgjande vilkår:

- Løyvet gjeld for uttak av inn til 1000 m³ grus frå lokalitet 2 avmerka i vedlagte kart.
- Uttaket må ikkje skje i perioden juli-september.
- Køyrespor og gravespor i elvabanken må dekkast over og glattast ut når tiltaket er ferdig gjennomført.
- Løyvet gjeld frå vedtaksdato og ni år framover.
- Rapport med bilete vert sendt til nasjonalparkstyret år ein er ferdig å ta ut grus.

Saksprotokoll i Folgefonna nasjonalparkstyre - 09.06.2021

Innstilling frå forvaltar vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Folgefonna nasjonalparkstyre gjev Kvinnherad kommune løyve til å ta ut grus frå Hattebergselva i Hattebergsdalen landskapsvernområde. Løyvet er gitt med heimel i verneforskrifta for Hattebergsdalen landskapsvernområde og § 48 i naturmangfaldlova.

For løyvet gjeld følgjande vilkår:

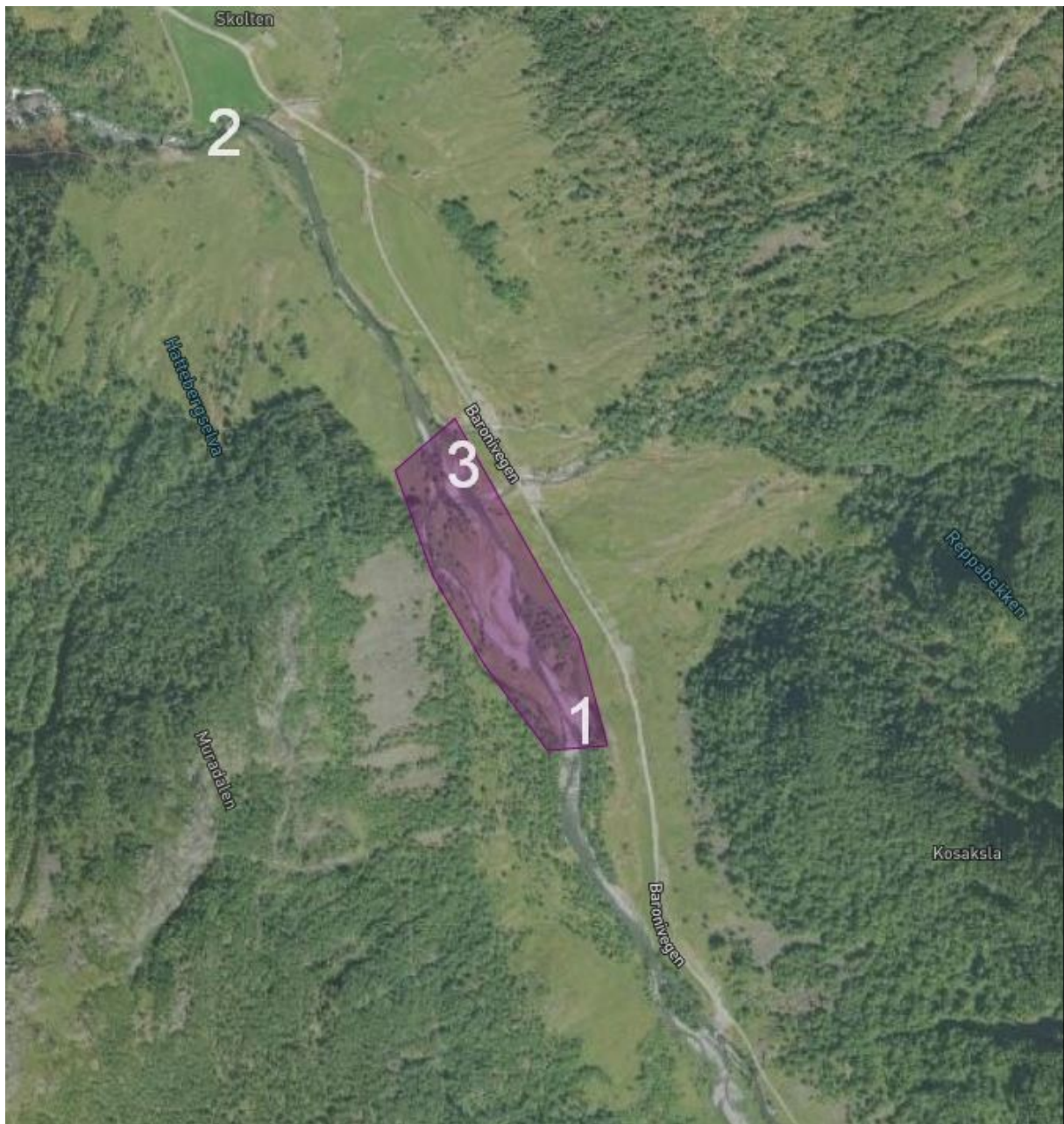
- Løyvet gjeld for uttak av inn til 1000 m³ grus frå lokalitet 2 avmerka i vedlagte kart.
- Uttaket må ikkje skje i perioden juli-september.
- Køyrespor og gravespor i elvabanken må dekkast over og glattast ut når tiltaket er ferdig gjennomført.
- Løyvet gjeld frå vedtaksdato og ni år framover.
- Rapport med bilete vert sendt til nasjonalparkstyret år ein er ferdig å ta ut grus.

Søknaden

Kvinnherad kommune søker på vegne av Baroniet i Rosendal og prosjektgruppa tursti Hattebergfossen om løyve til å ta ut grus frå Hattebergselva i Hattebergsdalen landskapsvernområde til å bygge tursti.

Det er sterkt ønskjeleg å nytte stadeigne massar til å bygge stien. Dette er både på grunn av stien sin plassering i landskapsvernområde og i landskap freda etter kulturminnelova rundt Barionet og for å minske utgiftene ved å bygge stien. Området ein vil hente ut grus frå er vist på kart og bilete som er vedlagt her. Her har det blitt lagt opp massar i dei seinare åra som vil bli nytta. Det er planlagt å ta ut ca. 1000 m³ massar frå området markert som 2 på kartskissa under. Det var tidlegare planlagt å ta ut massar også frå det skraverte området merka 1 og 3. Dette er ikkje lenger aktuelt.

Figur 1: Kart som viser lokalitetene. Søkjar ønskjer no berre å ta ut grus i lokalitet 2, etter vedtak i NVE.

Figur 2: Biletet viser elvebanken der ein ønskjer å ta ut massar. Biletet er teke frå aust mot sørvest

Lovheimel

Det omsøkte prosjektet ligg innafor vernegrensa til Hattebergsdalen landskapsvernområde, difor må søknaden vurderast etter verneforskrifta som blei vedteken i 2005.

Området er verna mot inngrep som vesentleg endrar karakteren til landskapet og det er generelt forbod mot t.d. graving og påfylling av masse, boring og sprenging, bryting av stein, mineral eller fossil, fjerning av større stein og blokker, drenering og anna form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, snauhogst, framføring av leidningar i lufta og i jorda, bygging av bruer og klopper med meir.

Verneforskriftene har ikkje ein spesifikk heimel som opnar for at nasjonalparkstyret kan gi løyve til uttak av massar i elva. Søknaden må difor vurderast etter § 48 i naturmangfaldlova, som seier at forvaltingsstyresmakta kan gjere unntak frå vernereglane ved nokre høve og berre om det ikkje kjem i strid med føremålet med vernet og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig.

Etter naturmangfaldlova § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggjast til grunn ved utøving av offentleg mynde som kan påverke natur, og det skal komme fram av vedtaket korleis prinsippa er vurderte og lagt vekt på i saka.

Frå forvaltingsplanen står det dette om handsaming av saker i nasjonalparken og landskapsvernområda.

a. 42

Verneverdiane i landskapsområda er mykje dei same som i nasjonalparken (sjå forvaltingsplanen kap. 5.2), men delar av landskapsvernområda omfattar i større grad òg område som er kulturpåverka. Vern av plante- og dyrelivet er mykje det same i landskapsvernområda som i nasjonalparken. Skilnaden går fyrst og fremst i kva som er eller kan vere tillate av tekniske inngrep. I nasjonalparken er alle tekniske inngrep i utgangspunktet forbodne, medan det i landskapsvernområda er forbod mot inngrep som vesentleg kan endre eller verke inn på landskapet sin karakter.

Vurdering

Etter verneforskrifta er det ikkje opna for å gje løyve til å fjerne massar i elva og tiltaket må difor vurderast etter § 48. Hattebergsvassdraget er også eit varig verna vassdrag sidan 1993 etter vassressurslova som vert forvalta av Noregs Vassdrags- og Energidirektorat. Verneplanen gjeld i hovudsak utbygging til vasskraft, men verneverdiar skal også leggst til grunn når andre tiltak vert planlagt i vassdraget. I vernegrunnlaget står følgjande:

«Vassdraget er sentrale deler av et særpreget og kontrastrik landskap fra høyfjell til fjord, der elver og vann er stedvis svært fremtredende. Elveløpsformer, isavsmeltingsformer, aktive prosesser i avsetninger og fjell, botanikk og vannfauna inngår som viktige deler av naturmangfoldet. Store kulturminneverdier. Viktig for friluftslivet. Utfyller nasjonalpark ned til fjorden».

Her kan ein sjå at vassdraget er trekt fram som ein sentral del av landskapsbildet i området og at mellom anna elveløpsformer er trekt fram som ein viktig del av naturmangfaldet. Som fylkeskommunen skriv er det også knytt store kulturminneverdiar til området.

NVE har fokus på at uttak av massar ikkje må gå ut over yngetilhøva i elva nedstraums og at uttak av massar må skje på ein måte som ikkje fører til fare for meir flaum og erosjon. Det er avgrensa med massetransport i elva, men NVE vurderer at eit uttak på inntil 1000 m³ frå nemnte lokalitet ikkje vil vere konsesjonspliktig etter vassressurslova.

Elvene er levande element i eit landskap og det vil alltid vere forandringar i grusavsetjingar, elveløp og straum. Difor vurderer forvaltar at eit avgrensa uttak av massar frå lokalitet 2 ikkje vil ha nemneverdig påverknad på landskapet sin art og karakter og heller ikkje påverke verneverdiane nemneverdig. Forvaltar viser også til dei føringane som er lagt i vedtaket frå NVE om at søkjar sjølv må vurdere korleis tiltaket kan påverke flaum og forbyggingar i elva.

Det er viktig at tiltaket ikkje vert utført i tidsrommet juli til september om ein ikkje finn andre måtar for å unngå sedimentering på yngel av laks og sjøaure nedover i vassdraget.

Folgefonna nasjonalparkstyre gjorde i sak 37/20 vedtak om å gje løyve til å bygge ein tursti rundt Hattebergssossen. For løyvet gjeld følgjande vilkår:

- *Søknad datert 06.07.2020 og prosjektskildring frå arkitekt Lars Berge datert 20.12.2019 skal leggst til grunn når det gjeld landskapstilpassing og utforming av gangveg og andre tiltak i tilknytning til prosjektet, med unntak av breidda på veg, jf punktet under.*

- *Vegstrekke frå Kalvatrebruo og ned til grense for landskapsvernområde skal i breidde og utsjånad framstå som ein gangveg etter ferdigstillelse og gjengroing.*
- *Fosseplassen skal utformast i samråd mellom grunneigar og Baroniet Rosendal*

Bruk av elvegrus som dekke på stien vil gje ei meir landskapstilpassa utsjånad enn å bruke standard veggrus og forvaltar meiner dette talar positivt for å gje løyve i dette særskilte tilfellet. Presedensverknaden bli her mindre, då uttaket er knytt til eit bestemt prosjekt som er meint å heve opplevingskvalitetane i verneområdet.

Forvaltar meiner tiltaket har avgrensa effekt på landskapets art og karakter og at bruk av elvegrus på stien rundt Hattebergfossen vil vere positivt for utsjånaden på stien og omgjevnadene. Forvaltar meiner difor at tiltaket kan få løyve, med visse vilkår og slik søknaden framstår i dag.